

Verksamhetsplan 2010 för HUMlab

Arbetsenheten HUMlab grundades 1 januari 2000. Efter de första årens etableringsfas har HUMlab under de senaste åren genomgått en expansionsfas med en utvidgad studiomiljö, allt mer vittgående grundutbildningsåtaganden och allt fler forskningsprojekt. Projekt i samverkan med aktörer utanför universitetet har blivit mer omfattande.

Området mellan humaniora och informationsteknik är ett område med potential till följd av den tekniska utvecklingen och spridningen av digital informationsteknik in i folks liv och medvetande. I den offentliga debatten diskuteras digital kultur och dess inverkan på vårt samhälle, och på teknikens område tycks innovationerna bara avlösa varandra. Internationellt tilldrar sig "digital humanities" ett allt större forskningsmässigt och forskningspolitiskt intresse. Med ett grundmurat gott rykte sedan år tillbaka befinner sig HUMlab för tillfället i en positiv utvecklingsprocess där intresset för verksamheten är stort.

Samverkan med fakulteten har fördjupats inom både forskning som grundutbildning. Under det sistlidna året har den tillbyggda, wallenbergsfinansierade delen av labmiljön invigts. Det kempfinansierade internationella postdoc-programmet har fortgått sedan 2006 har HUMlab hyst 12 postdoktorer. Samverkan har utökats med fakultetens grundutbildningar har fördjupats och HUMlab är nu inblandad i sex av fakultetens pågående och kommande utbildningsprogram, samt i ett antal mindre omfattande kurser. Den satsning som HUMlab genomför sedan cirka tre år tillbaka för att öka forskningstyngd och -resurser inom ämnesområdet humaniora och informationsteknik har även i år resulterat i ökade intäkter och i ett ökat antal publikationer.

Under året har planerna och uttrycken för Konstnärligt campus och HUMlab-X antagit allt mer konkreta former, en process HUMlab är djupt involverad i som en av fem aktörer.

HUMlab har under tidigare år dragit på sig ett ackumulerat finansiellt underskott gentemot fakulteten då verksamheten varit för omfattande utifrån de ekonomiska ramarna. Under året har HUMlabs verksamhetsuppdrag utretts och genomlysts, och därtill har HUMlab och fakultetsnämnden fått till stånd en långsiktig och hållbar ekonomisk uppgörelse. Återbetalning av underskott sker hittills snabbare än återbetalningsplan. Under 2009 har dessutom arbetet att säkra god kvalitet inom organisationen fortgått. Den av Humanistisk fakultet genomförda utvärderingen 2009-2010 utgör en viktig resurs för detta arbete.

I HUMlab har, som etablerad en del av den ordinarie verksamheten, under 2009 hållits ett tiotal seminarier och ungefär lika många kortkurser per termin.

Nulägesanalys enligt SWOT-modell:

Strengths:

- En unik och välutrustad studiomiljö med kompetent personal
- Ett välutvecklat nätverk av samarbetspartners inom och utanför universitetssfären – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt – med aktörer inom universitetets olika discipliner, konstsektorn, näringsliv, offentlig förvaltning
- Ett gott och genom åren väl inarbetat renommé
- En flexibel och dynamisk organisation
- Verksam inom ett attraktivt och växande forskningsområde
- God organisation för idéer från vision till implementation

Weaknesses:

- Starkt beroende av extern finansiering.
- Ytterst diversifierad verksamhet
- Dålig återväxt av doktorander
- För få seniora forskare inom området på fakulteten

Opportunities:

- Stort intresse för ämnet och HUMlabs samlade kompetens attraherar nya intäkter och projekt
- Goda möjligheter till fortsatt ökad volym på extern finansiering
- Ett allt starkare intresse för ämnesområdet från fakultetens personal
- Fler aktiva forskare som stärker forskningstygden inom ämnet
- En reell möjlighet att bli internationellt center of excellence för digital humaniora inom en femårsperiod

Threats:

- Krav på högre grad av detaljstyrning med förlorad innovationshöjd och flexibilitet som följd
- Risk att förlora attraktiv nyckelkompetens

Övergripande visioner inför framtiden

Följande långsiktiga visioner bygger på verksamhetsplanen för 2007–2009. Arbetet med att förverkliga dem har i en del fall pågått sedan något år tillbaka, medan andra endast påbörjats och ytterligare andra har tillkommit. Flera av visionerna nedan inbegriper forskning, grundutbildning och samverkan.

HUMlabs övergripande vision är att etableras som ett nationellt och internationellt center of excellence. Vägen dit nås genom att HUMlab skall:

- Ha en stark och samlande roll på nationella arenan vad beträffar utvecklingen av området humaniora och informationsteknik
- Kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik vid Humanistisk fakultet
- Vara en integrerad kontaktyta för området humaniora och informationsteknik vid fakulteten
- Vara en integrerad del av studenternas studiemiljö
- Vidareutveckla samverkan med speciellt intressanta miljöer på andra fakulteter vid Umeå universitet
- Finna former för en strukturell samverkan med nationella och internationella nyckelpartners
- Driva ett starkt utvecklingsarbete inom området lärande och informationsteknik
- Ha ett starkt samarbetet med nationella bidragsgivare
- Stärka kontakterna med internationella finansiärer utom EU (t.ex. MacArthurstiftelsen i USA)
- Öka graden av internationalisering, även bortom den angloamerikanska världen
- Etablera en modell för exploatering och kommersialisering av forsknings- och utvecklingsresultat samt samverkan med näringsliv och andra aktörer
- Ha en god organisation för service och drift
- Vara en arbetsplats där personalen trivs och känner sig delaktig

Utbildning

HUMlab har genom åren bedrivit ett långsiktigt arbete för att integrera humaniora och informationsteknik på olika grundutbildningsinslag vid fakulteten. HUMlab ger enbart en egen poänggivande kurs om 7,5 hp i Digital Kultur och Teknik (DKT).

Under året har HUMlab varit integrerad i ett flertal program och varit med vid framtagandet av exempelvis programbeskrivningar, kursplaner, examinationer med mera. HUMlab har arbetat med förberedelserna inför de nya programmen Kulturentreprenörsprogrammet, Scenkonstprogrammet och ett nylansering av ett digital inriktat Journalistprogram. Dessutom har HUMlab stått för terminsomfattande inslag på Museologi- och Kulturanalysprogrammet. Utöver det har HUMlab hela moment på Språkkonsultprogrammet och på Manusutbildningen, samt inslag på flera andra utbildningar.

En fruktsam väg att gå när det gäller samverkan med grundutbildningar vid fakulteten har varit att i samband med kursplaneändringar även ansöka om teknikpeng via Kursklassificeringskommittén, vilket möjliggjort satsningar på informationsteknologi i anslutning till mer traditionell undervisning.

Det är många utbildningar som hör av sig för att få en inledande introduktion till HUMlab och studiomiljön.

Intresset är för närvarande stort från fakultetens utbildningar av att öka inslaget av IKT-kompetens, och förfrågningar kommer från olika. Här skulle HUMlab kunna göra än mer, men begränsningar i resurser gör att prioriteringar måste göras.

Av olika anledningar har det varit främst från språkvetenskapligt håll intresset kommit, men de senaste två åren har samarbetet med Institutionen för kultur- och medievetenskaper utökats. Av fakultetens institutioner och enheter är det framförallt Institutionen för idé- och samhällsstudier HUMlab saknar djupare grundutbildningsmässigt samarbete med.

I anslutning till HUMlabs grundutbildningsåtaganden har genom åren en unik erfarenhet och kompetens erhållits vad gäller pedagogik i relation till digital media, och då särskilt i relation till virtuella världar. HUMlab är också inblandad i ett grundutbildningsprojekt med medel via universitetets flexmedelsutlysning.

Visioner

HUMlab skall:

- Driva ett starkt utvecklingsarbete inom området lärande och informationsteknik
- Kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik vid Humanistisk fakultet
- Vara en integrerad del av studenternas studiemiljö

Mål

- Säkerställa finansieringen av grundutbildningsåtaganden
- Studenter skall känna till möjligheterna att använda HUMlab under studietiden
- Fler examensarbeten och uppsatser i anslutning till ämnesområdet humaniora och informationsteknik
- Anställd lektor som kan arbeta mer kontinuerligt med kursutveckling och undervisning än för närvarande
- Ökad utbildningssamverkan även med Institutionen för idé- och samhällsstudier

Aktiviteter

- Fastställa prislista för kursutvecklings- och lärarinsatser
- Att tillsammans med fakultetens grundutbildningar upprätta en plan för att nå studenterna
- Informera lärare och studenter om möjligheten att göra examensarbeten och uppsatser i anslutning till HUMlab
- Att på sikt anställa lektor inom humaniora och informationsteknik
- Vidare undersöka möjligheterna för konkret samverkan med Institutionen för idé- och samhällsstudier

Risakanalys

- Begränsningar i HUMlabs resurser gör att önskemål från fakultetens grundutbildningar måste prioriteras bort
- Att kostnaderna för HUMlabs grundutbildningsinblandning överskrider intäkterna, vilket gör det olönsamt
- Att intresset från fakultetens utbildningar minskar

Forskning

HUMlab har under åtminstone de senaste tre åren satsat långsiktigt och strategiskt för att stärka forskningstygden inom området humaniora och informationsteknik vid fakulteten. HUMlab bidrar därför aktivt med att fånga upp forskningsidéer vid fakulteten, vara behjälplig vid ansökningsskrivande samt att driva och genomföra projekt.

Under vårterminen 2007 kunde HUMlab genom finansiering via Kempestiftelsen starta upp ett internationellt postdoktoralt program. Sedan dess har 10 postdoktorer och 2 "digital arts fellows" tillbringat mellan 6 månader och två år i HUMlab. Stipendiaterna är både knutna till HUMlab och till ett ämne vid fakulteten. De har varit synnerligen produktiva både vad gäller deras närvaro i den intellektuella miljön, och i antal publikationer.

HUMlab har som en av få enheter vid universitetet koordinerat ett forskningsprojekt finansierat av EU:s ramprogram. Den erfarenhet och kunskap HUMlab därmed erhöll har haft positiva effekter. Dels har den tekniska kompetensen tagits vidare till nya projekt, dels har HUMlab varit inblandad i fler ansökningar. Eftersom fakultetens EU-expert är knuten till HUMlab har det blivit så att HUMlab är det nav kring vilket fakultetens EU-satsning kretsar kring.

Via exempelvis EU-finansierade forskningsprojekt har HUMlab utvecklat relationer till och former för forskningssamverkan med aktörer utanför universitetet.

Fakultetens utdelning av forskningsmedel via det kvalitetsbaserade resurstilldelningssystemet har även det gett möjlighet att stärka området humaniora och informationsteknik på fakulteten.

HUMlab kommer även i fortsättningen att arbeta för att initiera och stärka forskningsprojekt tillsammans med fakultetens forskare och lärare.

Visioner

HUMlab skall:

- Ha en stark och samlande roll på nationella arenan vad beträffar utvecklingen av området humaniora och informationsteknik
- Kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik vid Humanistisk fakultet
- Etablera en modell för exploatering och kommersialisering av forsknings- och utvecklingsresultat samt samverkan med näringsliv och andra aktörer

- Finna former för en strukturell samverkan med nationella och internationella nyckelpartners

Mål

- Ökad forskningstygnd inom området humaniora och informationsteknik
- Att ytterligare fördjupa forskningssamarbetet med fakultetens lärare och forskare
- Den externa forskningsfinansieringen ökar med XX% under året
- En särskild satsning mot området pedagogik och informationsteknologi

Aktiviteter

- Inrätta ett Distinguished Visiting Research-program
- Inrätta nationellt fellowship-program inom digital humaniora
- Att skapa disciplinöverskridande mötesplatser för lärare och forskare vid Umeå universitet
- Att under året vara inblandad i minst fyra stycken forskningsansökningar till nationella forskningsfinansiärer, och minst två ansökningar riktade mot internationella finansiärer
- Att involvera fakultetens forskare eller lärare i XX ansökningar

Risikanaly

- Resursbrist
- Vikande intresse från fakultetens forskare och lärare

Samverkan

Samverkan och att vara en ämnesöverskridande mötesplats är kännetecknande för HUMlabs verksamhet. Det utgör själva kärnan för det arbete som bedrivs. En utgångspunkt är att intresset för området humaniora och informationsteknik bäst främjas genom samarbete. Det gäller såväl utbildning och forskning som mer kommersialiserbara projekt.

Under årens lopp har HUMlab arbetat upp goda nationella och internationella relationer inom och utanför universitetet, både vad gäller forskning och utbildning, näringslivssamverkan samt finansiering.

Via exempelvis EU-finansierade projekt som det avslutade QVIZ-projektet, eller det pågående DINO-projektet bidrar HUMlab till att skapa samverkan mellan akademien, näringsliv och offentlig sektor.

Enheter vid universitetet, delegationer från andra universitet, andra utbildningsinstanser, företag, grupper från offentlig sektor med mera kontaktar kontinuerligt HUMlab för att få en introduktion till den verksamhet som bedrivs, och för att utvärdera samverkansmöjligheter. När Umeå universitet visar upp sig antingen för inkommande besökare, eller vid mässor och dylikt, ingår ofta HUMlab som ett givet inslag. HUMlab kan på så sätt dessutom säga sig vara en del av Umeå universitets ansikte utåt.

Visioner

HUMlab skall:

- Vara en integrerad kontaktyta för området humaniora och informationsteknik vid fakulteten
- Ha en stark och samlande roll på nationella arenan vad beträffar utvecklingen av området humaniora och informationsteknik
- Vidareutveckla samverkan med speciellt intressanta miljöer på andra fakulteter vid Umeå universitet
- Etablera en modell för exploatering och kommersialisering av forsknings- och utvecklingsresultat samt samverkan med näringsliv och andra aktörer
- Ha ett starkt samarbetet med nationella bidragsgivare
- Stärka kontakterna med internationella finansiärer utom EU (t.ex. MacArthurstiftelsen i USA)
- Öka graden av internationalisering, även bortom den angloamerikanska världen

Mål

- Att HUMlabs resurser och kompetenser blir tydligare gentemot fakultetens institutioner och enheter inom både utbildning och forskning
- Att ytterligare förstärka samverkan med aktörer utanför universitetet

Aktiviteter

- Tydligare information på hemsidan och i studio-miljön om personalens verksamhetsområden
- Upprätta rutiner för informationsspridning till fakulteten vad gäller resurser och kompetenser
- Verksamheten fortskrider såsom den redan gör gentemot parter utanför fakulteten

Risikanaly

- Resursbrist

Personal och verksamhetsstöd

HUMlab har under de senaste åren expanderat kraftigt, vilket medför ett allt större behov av att formalisera och organisera personalens roller samt den operativa verksamheten för att hålla god kvalitet i alla led. Detta dels för att personalen i möjligaste mån skall känna trygghet i sina roller, dels för att inget skall falla mellan stolar. Detta har också påtalats i de två senaste årens verksamhetsplaner och -berättelser.

Inom HUMlabs organisation har det därför pågått ett arbete att finna en god organisation som balanserar den lilla enhetens flexibilitet och dynamik med den stora organisationens mer institutionaliserade och fasta struktur.

Inom detta arbete har även ingått att tydliggöra och dokumentera goda rutiner för delar verksamheten. Under det sistlidna året har det därför gjorts en översyn av personalens roller och arbetsuppgifter, samt en kartläggning av den fysiska miljön.

Nyanställd personal fasas in i verksamheten allt eftersom. HUMlab har en förhållandevis ung personal och det finns ett intresse att närma sig ny personal. HUMlab har utarbetat rutiner och riktlinjer för mottagande av inkommande gäster – såväl föredragshållare som postdoktorer, och har dessutom kommit att bli ett föredöme på fakulteten.

Vision

- Vara en arbetsplats där personalen trivs och känner sig delaktig
- Ha en god organisation för service och drift

Mål

- Att HUMlab har en flexibel, väl fungerande och transparent organisation anpassad för verksamheten
- Att ha sett över, utvärderat och dokumenterat organisationen och dess centrala verksamheter
- Att ytterligare förankra HUMlabs vision och uppdrag bland personalen
- Att personalen skall känna trygghet och lust på jobbet

Aktiviteter

- Intern utvärdering av HUMlabs organisation
- Anordna tillfälle där HUMlabs vision och uppdrag genomlysas

Risikanalys

- Stort beroende av viss nyckelpersonal

Aktivitets- och handlingsplan för 2010

Utvecklingsområde	Mål	Aktiviteter	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning
Utbildning	Säkerställa finansieringen av grundutbildningsåtaganden	Fastställa riktlinjer och prislista för kursutvecklings- och lärarinsatser	Vt 2010	Föreståndaren delegerar	Till 2010 års verksamhetsberättelse
	Studenter skall känna till möjligheterna att använda HUMLab under studietiden	Att tillsammans med fakultetens grundutbildningar upprätta en plan för att nå studenterna	Inför ht 2010	Föreståndaren delegerar	Till 2010 års verksamhetsberättelse
Forskning	Ökad forskningstyngd inom området humaniora och informationsteknik	Inrätta ett Distinguished Visiting Research-program	Inför 2011	Föreståndaren	Till 2010 års verksamhetsberättelse
		Inrätta nationellt fellowship-program inom digital humaniora	Inför 2011	Föreståndaren	Till 2010 års verksamhetsberättelse
	Att verka för disciplinöverskridande möten för lärare och forskare vid Umeå universitet	Att involvera fakultetens forskare eller lärare i åtminstone sex forskningsmedelsansökningar	Påbörjas under vt 2010	Föreståndaren delegerar	Till 2010 års verksamhetsberättelse
		Att sammankalla till träff med potentiella forskare och lärare för att inventera kompetenser och önskemål	Vt 2010	Föreståndaren delegerar	Till 2010 års verksamhetsberättelse

<p>Samverkan</p>	<p>Att HUMLabs resurser och kompetenser blir tydligare gentemot fakultetens institutioner och enheter inom både utbildning och forskning</p>	<p>Tydligare information på hemsidan om personalens roller och kompetenser</p> <p>Skytning i studiomiljön som indikerar personalens roller</p> <p>Dokumentera och upprätta rutiner för informations-spridning till fakulteten vad gäller resurser och kompetenser</p>	<p>Vt 2010</p> <p>Vt 2010</p> <p>Ht 2010</p>	<p>Föreståndaren delegerar</p> <p>Föreståndaren delegerar</p>	<p>Till 2010 års verksamhets-berättelse</p> <p>Till 2010 års verksamhets-berättelse</p>
<p>Personal och verksamhets-stöd</p>	<p>Att ytterligare förankra HUMLabs vision och uppdrag bland personalen</p> <p>Att ha sett över, utvärderat och dokumenterat organisationen och dess centrala verksamheter</p>	<p>Anordna tillfälle där HUMLabs vision och uppdrag genomlyses</p> <p>Intern utvärdering av HUMLabs organisation, samt dokumentera förekommande rutiner</p>	<p>Ht 2010</p> <p>Vt 2010</p>	<p>Föreståndaren</p> <p>Föreståndaren delegerar</p>	<p>Till 2010 års verksamhets-berättelse</p>